

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

Î N C H E I E R E

cu privire la admiterea cererii de revizuire depuse de SRL „Alpinia”

în cauza intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Feodora” împotriva Comisiei de Stat pentru Rezervele de Substanțe Minerale Utile, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Alpinia” și Întreprinderea de Stat „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva Deciziei Curții Supreme de Justiție nr. 3r-1906/2011 din 07 decembrie 2011

(Dosar nr. 3rh-8/26

nr. PIGD 2-11055636-01-3rh-29012026)

Revizuirea depusă în temeiul art. 449 lit. h) Cod de procedură civilă. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Instanța de fond – Curtea de Apel Chișinău (jud. D. Manole)

Instanța de recurs – Curtea Supremă de Justiție (jud. V. Clevadi, T. Chișcă – Doneva, I. Sîrcu)

16 septembrie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea de revizuire depusă de SRL „Alpinia”

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Diana Stănilă, *Președinte*,

Gheorghe Stratulat,

Ana Cucerescu, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 16 decembrie 2010, SRL „Feodora” a depus o acțiune în instanță prin care a contestat procesul-verbal nr. 113 din 26 decembrie 2007.

2. La 25 mai 2011, Curtea de Apel Chișinău, în calitate de instanță de contencios administrativ, a admis acțiunea și a anulat procesul-verbal nr. 113 din 26 decembrie 2007.

3. Neacceptând hotărârea instanței, SRL „Alpinia” a declarat recurs la Curtea Supremă de Justiție. El a susținut că instanța de fond a examinat cauza după expirarea termenului de prescripție și a apreciat în mod eronat că nu au fost prezentate probe care să demonstreze momentul în care SRL „Feodora” a luat cunoștință de existența actului contestat, întrucât asemenea probe au fost prezentate în ședința de judecată.

4. La 21 decembrie 2011, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul și a menținut hotărârea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2011.

5. La 29 ianuarie 2026, SRL „Alpinia” a depus cerere de revizuire la decizia Curții Supreme de Justiție din 21 decembrie 2011.

6. În motivarea cererii a indicat că, după rămânerea irevocabilă a deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 decembrie 2011, SRL „Alpinia” s-a adresat Curții Europene a Drepturilor Omului, invocând încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a dreptului la protecția proprietății, garantat de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

7. Revizuianta a susținut că, la 27 noiembrie 2025, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea în cauza Alpina S.R.L. împotriva Republicii Moldova, cererea nr. 28230/12, prin care a constatat încălcarea art. 6 § 1 din Convenție.

8. A menționat că încălcarea constatată de Curtea Europeană a rezultat din modul în care instanțele naționale au examinat argumentul SRL „Alpinia” privind tardivitatea acțiunii depuse de SRL „Fedora”. Revizuirea a susținut în cadrul procedurilor naționale că SRL „Fedora” cunoștea sau trebuia să cunoască despre actul contestat anterior introducerii acțiunii în instanță și, prin urmare, acțiunea fusese depusă cu depășirea termenului legal.

9. Revizuirea a indicat că, deși argumentul referitor la expirarea termenului putea fi determinant pentru soluția cauzei, instanțele naționale nu au oferit un răspuns convingător acestuia, circumstanță care a determinat Curtea Europeană a Drepturilor Omului să constate încălcarea dreptului la un proces echitabil.

10. În opinia revizuirii, încălcarea constatată de Curtea Europeană poate fi remediată prin redeschiderea procedurii judiciare, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție și reexaminarea recursului declarat de SRL „Alpinia”, cu examinarea efectivă a argumentului referitor la tardivitatea acțiunii.

11. Prin cererea de revizuire, SRL „Alpinia” a solicitat admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 decembrie 2011, reținerea cauzei în procedura Curții Supreme de Justiție pentru rejudecarea recursului și, în urma examinării recursului, respingerea acțiunii depuse de SRL „Fedora”.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

12. Art. 446 din Codul de procedură civilă:

„(1) Pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.”

(2) Încheierile de încetare a procesului conform art. 265 lit. c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art. 1861 pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.”

13. Art. 447 din Codul de procedură civilă:

„Sînt în drept să depună cerere de revizuire:

a) părțile și alți participanți la proces;”

b) persoanele care nu au participat la proces, dar care sînt lezate în drepturi prin hotărîrea, încheierea sau decizia judecătorească;

c) Agentul guvernamental, precum și subiecții menționați la lit. a) și b) din prezentul articol, în cazurile prevăzute la art. 449 lit. g) și h).”.

14. Art. 448 din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de revizuire împotriva unei hotărîri sau încheieri rămase irevocabilă prin neatacare se soluționează de instanța care s-a pronunțat asupra fondului.

(2) Cererea de revizuire împotriva unei hotărîri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițîndu-se o nouă hotărîre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărîrea sau a emis o nouă hotărîre.”

15. Art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă:

„Revizuirea se declară în cazul în care: h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărîre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărîrii pronunțate de o instanță de judecată națională.”

16. Art. 450 lit. f) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de revizuire se depune: f) în termen de 6 luni de la pronunțarea hotărîrii sau deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la art. 449 lit. h).”

17. Art. 452 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă:

„(1¹) Dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.”

18. Art. 453 din Codul de procedură civilă:

„(1) După ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: b) încheierea de admitere a cererii de revizuire și de casare a hotărîrii sau deciziei supuse revizuirii.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

19. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că cererea de revizuire a fost formulată în temeiul art. 449 lit. h) din Codul de

procedură civilă, făcând referire la emiterea hotărârii Curții Europene pentru Drepturile Omului în cauza „Alpinia” SRL împotriva Republicii Moldova, cauza [nr. 28230/12 din 27 noiembrie 2025](#).

20. Având în vedere că Curea Europeană a Drepturilor Omului a emis decizia la 27 noiembrie 2025, prin depunerea cererii de revizuire la 29 ianuarie 2026, Completul conchide că a fost respectat termenul de 6 luni de la pronunțarea acesteia, prevăzut la art. 450 lit. f) din Codul de procedură civilă.

21. Astfel, prin hotărârea menționată supra, Curtea Europeană a Drepturilor Omului:

21.1. a declarat admisibilă plângerea întemeiată pe art. 6 § 1 din Convenție;

21.2. a constatat că a avut loc o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție;

21.3. a hotărât că nu este necesară examinarea separată a plângerii formulate în temeiul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;

21.4. a acordat societății reclamante suma de 5 000 de euro cu titlu de prejudiciu moral;

21.5. a respins restul pretențiilor cu privire la satisfacția echitabilă.

22. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a formulat inclusiv următoarele aprecieri:

„13. Curtea observă că Reclamantul a fost implicată în procedurile inițiate de societatea F. pentru anularea deciziei din 2007. Dacă aceste proceduri nu i-ar fi afectat în mod direct drepturile, aceasta nu ar fi avut calitate procesuală și instanțele nu i-ar fi permis să formuleze observații. Totuși, societății reclamante i s-a permis să intervină ca intervenient accesoriu, iar instanțele au examinat - și au răspuns la - observațiile sale. În calitate de intervenient accesoriu, Reclamantul avea aproape aceleași drepturi ca și pârâtul alături de care a apărut (a se vedea paragraful 9 de mai sus). Decizia din 2007 a fost adoptată ca răspuns la cererea societății reclamante și îi era favorabilă, recunoscând rolul acesteia în dezvoltarea carierei și autorizând exploatarea carierei de nisip. Prin urmare, indiferent dacă termenul de prescripție de treizeci de zile pentru contestarea deciziei din 2007 putea fi considerat că a curs și în favoarea Comisiei, acesta a curs în mod clar în favoarea societății reclamante. Cele două exemple de jurisprudență prezentate de Guvern nu priveau situații în care autoritatea care a adoptat actul administrativ nu invocase expirarea termenului de prescripție, ci situații în care un intervenient accesoriu, în favoarea căruia termenul de prescripție de asemenea curgea, îl invocase în mod corespunzător.

14. Reclamantul a invocat argumentul expirării termenului de prescripție, astfel cum este prevăzut de lege, în procedurile desfășurate în fața instanței de fond.

De asemenea, a prezentat instanțelor două hotărâri din care reieșea că societatea F. se afla în posesia deciziei din 2007 încă din anul 2009 (a se vedea paragraful 4 de mai sus). În consecință, societatea F. era obligată să conteste decizia respectivă în fața autorității emitente în termen de treizeci de zile de la data la care a luat cunoștință de conținutul acesteia, însă a făcut acest lucru abia în noiembrie 2010. Mai mult, societatea F. nu a solicitat niciodată prelungirea termenului de prescripție în cazul său și nu a prezentat motive pentru o asemenea prelungire. La rândul lor, instanțele naționale nu au prelungit în mod formal termenul de prescripție în favoarea societății F. Concluzia Curții Supreme de Justiție potrivit căreia, prin faptul că nu a invocat expirarea termenului de prescripție și a examinat fondul plângerii societății F., Comisia ar fi prelungit în mod efectiv termenul pentru introducerea acțiunii în instanță nu explică modul în care aceasta ar fi putut prelungi și termenul în privința plângerilor care afectau drepturile societății reclamante, care a invocat în mod corespunzător expirarea termenului de prescripție.

15. Curtea observă că, în acest context, problema caracterului tardiv al acțiunii în instanță a constituit un argument important invocat de Reclamant pe parcursul procedurilor. Dacă ar fi fost admis, acesta ar fi putut conduce la respingerea acțiunii introduse de consiliul local împotriva societății reclamante. Cu toate acestea, instanțele naționale nu au oferit un răspuns convingător la acest argument, făcând referire în esență la efectele acțiunilor Comisiei, și nu la cele ale acțiunilor societății reclamante.

16. Prin urmare, a avut loc o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție."

23. Inițial, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că posibilitatea revizuirii prevăzută de Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă reprezintă o procedură excepțională. Prin urmare, cererile de revizuire a hotărârilor judecătorești urmează a fi supuse unei analize stricte.

24. În jurisprudența sa (încheierea nr. [3rh-1/25](#), §77-80), Curtea Supremă de Justiție a stabilit standardul examinării cererii de revizuire urmare a pronunțării unei a Curții Europene pentru Drepturile Omului, indicând că *„Atunci când este investită cu examinarea unei cereri de revizuire, Curtea Supremă de Justiție trebuie să se limiteze la verificarea existenței condițiilor expres prevăzute de lege și să verifice, în lumina legislației naționale și a concluziilor statuate prin hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului, îndeplinirea condițiilor pentru aprobarea redeschiderii procesului.*

La acest capitol, Completul de judecată consideră necesar de a sublinia faptul că CtEDO nu cere expres redeschiderea procedurilor naționale,

urmare a constatării încălcării de către Curte a unui drept garantat de Convenție. Totuși, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a recomandat adoptarea unei legislații care ar permite redeschiderea procedurilor naționale (a se vedea Recomandarea CM R(2000)2 din 19 ianuarie 2000).

Recomandarea nominalizată sugerează că redeschiderea ar trebui să aibă loc atunci când CtEDO constată încălcarea de către statul-membru al Convenției și dacă: „(i) partea lezată continuă să sufere consecințe negative foarte grave din pricina rezultatului deciziei naționale în cauză, care nu sunt în mod adecvat remediate prin satisfacția echitabilă și nu pot fi rectificate decât prin reexaminare sau redeschidere, și (ii) hotărârea Curții duce la concluzia că: a) decizia națională contestată este în esență contrară Convenției, sau b) violarea constatată este cauzată de erori sau deficiențe procedurale de o asemenea gravitate încât apare un dubiu serios în privința rezultatului procedurilor naționale contestate.”

De altfel, în sensul temeiului de revizuire prevăzut la art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, se configurează concluzia, precum că cerința legală – existența unei constatări a Curții Europene a Drepturilor Omului privind încălcarea unei drept sau a unei libertăți fundamentale a omului în cauza a cărei act judecătoresc se solicită a fi revizuit, constituie un temei de admitere a cererii de revizuire. Decizia Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la încălcarea unui drept sau a unei libertăți fundamentale a omului nu poate fi negată de instanța competentă să se pronunțe asupra revizuirii. Or, hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru toate statele membre ale Consiliului Europei.”

25. Raportând circumstanțele faptice la prevederile legale aplicabile, la jurisprudența Curții Supreme de Justiție enunțată în prezenta cauză, la constatările Curții Europene pentru Drepturile Omului vizată, Completul de judecată remarcă faptul că existența unei hotărâri judecătorești, în care se constată o încălcare a drepturilor fundamentale a persoanei garantate de Constituție și de Convenție, obligă instanța supremă să înlăture acea încălcare și să repare consecințele astfel încât să restabilească, atât cât e posibil, situația ante factum încălcării.

26. Existența unei hotărâri judecătorești în care se constată o încălcare a drepturilor fundamentale ale omului, garantate de Constituție și de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, obligă instanța supremă să înlăture acea încălcare și să repare consecințele astfel încât să restabilească, atât cât e posibil, situația ante factum încălcării.

27. Or, redeschiderea procedurii de recurs, în cazul constatării încălcării Articolului 6 din Protocolul nr. 1 la Convenție este obligatorie, în prezenta cauză, pentru înlăturarea consecințelor grave ale încălcărilor constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și restabilirea situației existente până la admiterea încălcării.

28. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că în prezenta cauză sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă pentru depunerea cererii de revizuire, fiind constatată o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale ale omului printr-o hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului.

29. Pe cale de consecință, în sensul art. 453 alin. (6) din Codul de procedură civilă, se impune admiterea cererii de revizuire declarată de „Alpinia” SRL, cu reținerea cauzei în procedura Curții Supreme de Justiție pentru soluționarea cererii de recurs depuse de „Alpinia” SRL împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 decembrie 2011.

30. Din aceste motive, în conformitate cu art. 449 lit. h), 452 și 453 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea de revizuire depusă de „Alpinia” SRL.

Casează decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3r-1906/2011 din 07 decembrie 2011 și reține în procedura Curții Supreme de Justiție în ordine de recurs cauza civilă SRL „Feodora” împotriva Comisiei de Stat pentru Rezervele de Substanțe Minerale Utile, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Alpinia” și Întreprinderea de Stat „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, cu privire la contestarea actului administrativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Diana Stănilă

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ana Cucerescu